

Spis treści

1. Wstęp	9
2. Przedmiot opisu	11
3. Słownictwo staropolskie w opracowaniach	13
4. Teorie pól w językoznawstwie	17
5. Słowniki pojęciowe	25
6. Słownictwo z pola semantycznego NARODZINY	31
6.1. Znaczenie leksemu <i>narodzenie</i> , <i>narodzenie</i>	35
6.2. Płeć	37
6.2.1. Jednostki leksykalne nazywające płeć	37
6.2.2. Określenia ludzi pojedynczo i jako całości	40
6.2.3. Płeć żeńska	41
6.2.4. Płeć męska	45
6.3. Płodność	47
6.3.1. Jednostki leksykalne nazywające płodność	48
6.3.2. Płodzenie potomstwa	49
6.3.3. Narządy płciowe żeńskie	50
6.3.4. Narządy płciowe męskie	52
6.3.5. Określenia dotyczące fizjologii	54
6.3.6. Bezpłodność	59
6.4. Okres prenatalny	61
6.4.1. Początek istnienia	61
6.4.2. Stan brzemienności	67
6.4.3. Potomstwo w łonie matki	69
6.5. Narodziny	70
6.5.1. Przyjście na świat	70
6.5.2. Osoby asystujące przy narodzinach	76

6.5.3. Dobre i złe urodzenie	77
6.5.3.1. Pochodzenie z „prawego” i „nieprawego” łoża	77
6.5.3.2. „Wysokie” i „niskie” urodzenie	80
6.6. Posiadanie potomstwa	81
6.6.1. Potomstwo najmłodsze	85
6.6.2. Obrzędy dotyczące najmłodszych dzieci	94
7. Słownictwo z pola semantycznego ŚMIERĆ	97
7.1. Znaczenie leksemu <i>śmierć, śmierć, śmierć, śmierć</i>	102
7.2. Znaczenie leksemów: <i>śmiertny, śmiertny i śmiertny, śmiertny</i>	104
7.3. Śmierć naturalna	106
7.3.1. Osoba zmarła	113
7.3.2. Dobra i zła śmierć	118
7.4. Śmierć tragiczna	120
7.4.1. Zabójstwo i zabójca	126
7.4.1.1. Zabójstwo	126
7.4.1.2. Zabójca	130
7.4.2. Kara śmierci	133
7.4.3. Śmierć samobójcza	138
7.5. Okoliczności śmierci	138
7.5.1. Śmierć w walce	139
7.5.2. Śmierć zadana ostrym narzędziem	140
7.5.3. Zastrzelenie	141
7.5.4. Śmierć w ogniu	142
7.5.5. Utonięcie	143
7.5.6. Powieszenie	144
7.5.7. Ścięcie głowy	145
7.5.8. Uduśnienie	146
7.5.9. Śmierć głodowa	147
7.5.10. Upadek z wysokości	147
7.5.11. Choroba	148
7.5.12. Śmierć męczeńska	149
7.5.12.1. Ukrzyżowanie	152
7.5.12.2. Ukamienowanie	153
7.5.13. Otrucie	154

7.6. Sieroctwo i wdowieństwo	155
7.6.1. Sieroctwo	155
7.6.2. Wdowieństwo	158
7.7. Tradycje i obrzędy związane ze śmiercią	161
7.7.1. Akt pochówku	164
7.7.2. Miejsce spoczynku	166
7.7.3. Osoby dokonujące pochówku	168
7.7.4. Ostatnia wola	169
7.7.5. Dziedziczenie	170
7.7.6. Spadek i spadkobierca	172
7.7.6.1. Spadek	172
7.7.6.2. Spadkobierca	176
7.8. Wierzenia religijne związane ze śmiercią	177
7.8.1. Ciało i dusza	177
7.8.2. Zaświaty	179
8. Zmiany semantyczne w obrębie słownictwa staropolskiego	185
8.1. Badania nad semantyką	185
8.2. Przegląd literatury dotyczącej znaczenia wyrazu	186
8.3. Definicja pojęcia <i>znaczenie wyrazu</i>	187
8.4. Struktura znaczenia	188
8.5. Zmiana znaczenia	190
8.6. Specjalizacja znaczenia	192
8.7. Generalizacja znaczenia	195
8.8. Przeniesienie znaczenia	197
8.8.1. Wyrazy ekspresywne	197
8.8.2. Metafora	198
8.8.2.1. Metaforyka słownictwa z zakresu narodzin	200
8.8.2.2. Metaforyka słownictwa z zakresu śmierci	202
9. Podsumowanie	211
10. Bibliografia	219
11. Wykaz wykresów, grafów, tabel i zestawień leksyki	231
12. Indeks	233
13. Aneks	247